

งานฌาปนกิจศพ นายชอไค แซ่เลี้ยว

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เนื่องในงานฌาปนกิจศพนายชอไค แซ่เลี้ยว วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากคต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

ต่อไปนี้จะแสดงธรรม จะแสดงธรรมนะ

“ธรรม” ธรรมมี ๒ ชนิด ธรรมะของโลกใจ ธรรมะของโลกเขา โลกเรียกร้องหาความเป็นธรรมนะ โลกนี้เรียกร้องหาความเป็นธรรม ความยุติธรรม “ธรรมะประจำโลก” กับ “ธรรมะในหัวใจ” ธรรมะภายใน เราต้องเรียกร้องหาความเป็นธรรมภายใน เรียกร้องหาความเป็นธรรมจากหัวใจใจ หัวใจของเราเรียกร้องหาความเป็นธรรม

นั่นธรรมมี ๒ อย่าง “ธรรมของโลก” กับ “ธรรมที่เป็นประโยชน์กับชีวิต”

การแสดงธรรมวันนี้เป็นการแสดงธรรมเนื่องในงานฌาปนกิจศพนายชอไค แซ่เลี้ยว การแสดงธรรมนี้อาศัยเหตุ จะเกิดบุญแก่ผู้ตายเพราะเหตุของการตาย มีการตายถึงจะมีการประชุม อาศัยเหตุของการตายนั่นให้เราได้ยินได้ฟังธรรมนั้นใจ ถึงจะเป็นกุศลจากผู้ตายผู้นั้น ผู้ตายผู้นั้น ได้กุศลเพราะเป็นต้นเหตุให้เรามาได้ฟังธรรมเช่นนี้

เปรียบเหมือนชาวโพธารามนี้เป็นต้นไม้ใหญ่ ต้นไม้ใหญ่นั้นชื่อต้นไม้โพธาราม มีชุมชน
นะ มีชุมชนต่างๆ มีเขามีตระกูลต่างๆ เป็นกิ่งก้านสาขา มีกิ่งน้อยๆ อยู่กิ่งหนึ่ง กิ่งน้อยๆ กิ่งแซ่
เล็งไง มีใบไม้ใบหนึ่งได้หล่อดีง ได้ผลิบเข้ามา ได้หล่อดีงให้ต้นไม้ต้นนั้นมีความเจริญยั่งยืน
เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยต่อไป

โยมชอโค แซ่เล็งได้เกิดเป็นลูกนางชูฮั่ว แซ่พั้วและนายบูเซียง แซ่เล็ง ได้ทำหน้าที่ของ
บุตร ได้เล็ง ได้ศรัทธา ได้ทำตามความสมควรแก่อัธยาของบุตรที่คิดคนหนึ่ง ได้เป็นสามีของ
นางชิวคิม แซ่เล็ง เป็นสามีที่คิดคนหนึ่ง ทำให้ครอบครัวนี้เป็นที่เจริญยั่งยืน ได้เป็นพ่อของลูกๆ
ได้ทำหน้าที่ของพ่อของลูกๆ จนเป็นการตั้งตัวได้ เป็นการยั่งยืนได้ นั่นเป็นความดีอันหนึ่ง แล้ว
ยังทำหน้าที่ของสาธารณะ เป็นกรรมการต่างๆ ทำเพื่อให้เป็นประโยชน์แก่สาธารณะ เพื่อใบไม้
ต้นนั้นได้หล่อดีงต้นไม้ ต้นไม้ก็คือชุมชน

บัดนี้ บัดนี้ได้ดับ บัดนี้ได้ดับแล้ว ดับไปตามภารกิจความเป็นจริง มันเป็นจริงต้องดับ
เพราะอันนี้เป็นคิธรรมคาของโลก แล้วยังมีหลานๆ เป็นเทวดาของหลานๆ เป็นเทวดาผู้เฒ่าที่ใจ
ดีของหลานๆ...หลานๆ เป็นผู้ที่ยอได้ทันที เป็นเทวดาของหลานๆ ใจ มนุสสเทโว เป็นเทวดาของ
ลูกของหลาน เป็นเทวดานะ

บัดนี้ดับ ดับเหลือเชื่อ ใจ ดับแบบมีเชื่อ ไม่ได้ดับสิ้น ดับแบบมีเชื่อ

พระพุทธเจ้าสอน พระพุทธเจ้าสอนว่า

“การเราเป็นชาวพุทธ เราเชื่อว่ามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์”

ก่อนจะมีพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเกิดขึ้นมาจากอะไร?

พระพุทธเจ้าเกิดมา เกิดเป็น คือร่างของมนุษย์ ร่างของพระพุทธเจ้า แต่พระพุทธเจ้าต้อง
ตรัสรู้ธรรมอยู่ ธรรมอันประเสริฐใจ “บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักขยญาณ” อัน
นี้ต่างหาก อันนี้ต่างหากพระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมนี้ พระพุทธเจ้ารู้ธรรมะตามความเป็นจริง แล้วถึง
วางศาสนาไว้ให้เราเดินตามใจ อันนี้คือว่าดับโดยสิ้นเชื่อใจ

ถึงว่าดับแบบมีเชื่อ ดับมีเชื่อ ดับแบบปลุชคนคนหนึ่งที่ดีดับสิ้นดับสูญไป อาศัยคุณ
งามความดีเท่านั้นอยู่ในหัวใจ จะเป็นกระแสทำให้ใจนี้เกิดต่อไปภายภาคหน้า ตายแล้วขอให้ไป

เกิดดี เกิดดี สุกดี ตายที่สุดดี การตายตายด้วยดับที่สงบ เขาเรียกบุญสำเร็จรูปไป การตายโดยบุญสำเร็จรูป หมายถึงว่า หลับแล้วตายไปเลย บุญให้กุศลมาก กับการตายโดยบุญไม่สำเร็จรูป โดยการแสวงหา เช่น เราเจ็บไข้ได้ป่วยแล้วเราใกล้ตาย เราแสวงหาการเกิดการดับไข้ใหม่ เราจะดับนี้เรากลับ เรากังวล อันนี้เรามีสิทธิแสวงหา เรามีสิทธิที่จะคิดดีคิดชั่ว นั่นคือประตูบานยึดเปิดออกไป

แต่นี้ดับ ดับไปเลย ดับแบบบุญสำเร็จรูป คือว่าการมีเชื่อใจ การมีเชื่ออยู่ เชื่อนี้ทำให้เกิดนะ อย่างพูดเมื่อก็ มนุสสเทโวเป็นเทวดาใจ เป็นเทวดา แล้วมนุสสเปโตละ ผู้ที่ไม่ได้ทำความดีไว้ มนุสสเปโตคือมนุษย์ปรต มนุสสตรัจฉาโน มนุษย์สัตว์เดรัจฉาน นี่คือวิญญาณใจ กระแสจิตนี้มันไม่สิ้น

เราเข้าใจกันว่าดับ แล้วเผาศพเสร็จ แล้วเลิกกัน...ไม่ใช่ วิญญาณยังวนต่อไปนะ จิตนี้ยังไปเกิดไม่มีวันดับ ไม่มีวันดับหรือ สุตานเป็นที่เก็บของซากศพ ที่เชิงตะกอนเป็นที่เผาศพ แต่ใครเคยเห็นที่เผาวิญญาณไหม ใครเคยเห็นที่เผาจิตวิญญาณของมนุษย์บ้าง? ที่เผาจิตวิญญาณของมนุษย์ไม่มีใครเคยเห็น

พระพุทธเจ้าเห็น เพราะพระพุทธเจ้าสามารถทำได้ พระพุทธเจ้าทำแล้วถึงได้สิ้นเชื่อใจ

แต่นี้เรามีเชื่อ อาศัยเชื่อนี้ต่อไป “เชื่อ” เชื่อต่อไปไป การเชื่อ

ดูแสวงดูที่ใจสิ ความคิดมีไหม?...มี

ความสุขมีไหม?...มี

ความทุกข์มีไหม?...มี มีทั้งนั้น

แล้วดับ ดับอย่างไร? ดับอย่างไร?

มันดับไม่ได้ ดับไม่ได้เพราะเราเป็นชาวพุทธพิธีกรรมไป เรามีแต่พิธีกรรม เรามาแต่ทำกัน เราแสวงหาตามธรรมกันเป็นธรรมเท่านั้นเอง แต่มันไม่เข้าถึงใจ อย่างพิธีกรรมต่างๆ นี่เป็นวัฒนธรรม “เป็นกุญแจ” เป็นกุญแจไขเข้าไปหาปริศนาธรรมไป ปริศนาธรรม กุญแจเราตีปริศนาธรรมออกใหม่

อย่างเช่น “รดน้ำศพ” รดน้ำศพเขารดน้ำศพกัน ถ้าเป็นความรู้สึก มันจะเกิดจากการที่ว่า เราชาวพุทธบางท้องถิ่นเขาใช้น้ำมะพร้าวอ่อนล้างหน้าเห็นไหม ใช้น้ำมะพร้าวอ่อนล้างหน้า พออย่างนั้นมันเป็นงานที่มันแบบว่ามันยุ่งยากเกินไป วิวัฒนาการให้เราเห็นว่าคุณต้องมีการอาบน้ำศพ แต่ตามหลักกรรม คติธรรมคือว่า

“คนตายตายมาก็ชาติแล้ว แล้วเกิดๆ ดับๆ อย่างนี้ไม่มีหุตาสว่างขึ้นอีกหรือ”

“ล้างหน้า” ล้างหน้าให้หุตาสว่าง เกิดดับ เกิดดับ เกิดดับมา

“บุพเพนิวาสานุสติญาณ” ญาณ แต่อธิตชาติมายาวไกล พระพุทธเจ้าส่องเห็นหมด สัตว์ดับแล้วเกิดแล้วไปไหน

“จุตูปปาตญาณ” ญาณที่รู้ว่าสัตว์ดับแล้วเกิด สัตว์ดับแล้วเกิด นี่มันยังเกิดไป เกิดไปตลอด อนันตกาลในเมื่อยังมีกิเลสในหัวใจ ยังมีกระแสนอยู่ กระแสที่พาให้เกิดนะ เรามันต้องเข้าใจตรงนี้ เข้าใจตรงนี้เห็นไหม การว่าเดือนใจ การรดน้ำศพ รดน้ำศพก็เดือนว่า

“คนที่รดสืมแล้วหรือ คนที่รดก็ต้องตาย”

นี่เดือนตนเองใจ ให้ได้คัตติจากงานศพนั้น ให้ได้คัตติ เราก็ต้องตายแบบนี้ใจ มันสะท้อนใจไหม

ก่อนที่พระพุทธเจ้าจะออกบวช ไปถึงพระพุทธเจ้าออกบวช พระพุทธเจ้าก่อนจะออกบวชนะ เห็นพญายมทูตทั้ง ๔ นั้นละเขามาเดือน นี่ก็เหมือนกัน เดือน มีคติให้เดือนอยู่ตลอดเวลา การเวียนไปในเชิงตะกอน ๓ รอบ วัฏสงสารใจ กามภพ รูปภพ อรูปภพ เวียน ๓ เราก็ตีความไม่ออก เวียน ๓ รอบไปนะ

“เอ็งก็เวียนมาทุกชาติ ทุกชาติอย่างนี้แหละ เอ็งก็กลับมาเวียนอีกแล้วหรือ เอ็งก็กลับมาเวียนอีกแล้วหรือ”

ไอ้คนเดินตามก็เดินตามไปต้อๆ แค่อัศจรรย์ใจ ไม่มีความสะดวกใจขึ้นมาแม้แต่นิดเดียวว่าเราเองก็เคยนอนในโรงอย่างนี้ ให้เขาเวียนมาแล้ว เราก็เป็นร่างหนึ่งที่เราโดนเขาจับเวียนมาแล้ว บัดนี้เราก็เกิดมาเพื่อเวียนคนอื่นซ้ำต่อไป

การสัง การทำตราสัง ห่วงลูก ห่วงบุตร ห่วงภรรยา ห่วงสมบัติ “ห่วง” ห่วงใดๆ ในโลกนี้ เราคาดไม่ถึงเลยว่าเป็นห่วงที่แน่นหนา กรงขังใดๆ ในโลกนี้ ไม่มีกรงขังใดๆ เลยที่จะขังสัตว์ไว้ได้เท่ากับกรงขังของห่วงบุตร ห่วงภรรยา ห่วงสมบัติ

นั่นนะ ตราสังก็เดือน เวียนวายตายเกิดก็เดือน ตราสังนั้นก็เดือน เดือนมาทั้งนั้นเลย แต่ไปงานศพได้อะไรขึ้นมา ไปงานเผาศพ งานศพ ศพหนึ่งศพนี้มีคุณค่ามาก ถ้าบ้านไหนมีงานศพ เวลาไปสวดศพเขาไม่ต้องขึ้นพุทซัง ชัมมัง สังกัง ขึ้นแล้วเขาก็สวดศพเลย เพราะพุทธานุสติ ชัมมานุสติ สังกมานุสติ เทวดานุสติ มรณัสสติไง อันนี้เป็นคติธรรมเป็นกรรมฐาน ๔๐ ห้อง เป็นสิ่งที่ประเสริฐที่ทำให้เราพ้นหลุดพ้นไปได้ ทำไม่ไม่คิด มีศักดิ์เท่ากับพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เห็นไหม ศพๆ หนึ่งมีศักดิ์เท่ากับพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

นี่เหมือนกัน เพราะไม่ต้องสวด ไม่ต้องนุ่งเลย ให้กำหนดศพ ซากศพ ความเป็นไป ความเป็นไปของซากศพ ความเนา ความเปื่อย เพราะภพภูมิฐานของร่างกายนี้สำคัญมาก เป็นท่อนใหญ่ เป็นท่อนใหญ่ที่สถิตของหัวใจใจ หัวใจอยู่ในถ้ำนี้ อยู่ในถ้ำของร่างกายนี้แล้วเราปล่อยให้มันแตกสลายไปโดยที่ไม่มีประโยชน์เลย ไม่มีประโยชน์ใดๆ เลยกับผู้ที่เกิดตายโดยไม่มีหุตา มีหูกก็เอาหูไว้ฟังเพลง มีตาก็มีไว้ดูหนังดูละคร แม้แต่ซากศพที่ตายอยู่ต่อหน้าก็ไม่ได้คิด ไม่เคยได้คิด ไม่เคยได้มาคิดเดือนใจตัวเองเลย

ขณะนี้ ปัจจุบันนี้ ได้สะท้อนใจตัวเองแล้วต้องคิดสิ ต้องคิด ไม่ควรเสียใจ ไม่ควรเสียใจเลยนะ ญาติพี่น้องไม่ควรเสียใจใดๆ เลย เพราะสิ่งนี้เป็นสิ่งที่ประเสริฐ ผู้ตายได้ทำคุณงามความดีไว้มหาศาลนะ ได้ส่งเสียพ่อ ส่งเสียแม่ไปถึงที่สุด ได้บริหารครอบครัวด้วยความเป็นธรรม พอสมควร ได้ทำทุกๆ อย่างตามหน้าที่ประเสริฐแล้ว บัดนี้ บัดนี้ได้สิ้น เหลือแต่ก้อนอิฐ ก้อนหิน ใจ

ธาตุ ๔ คือธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุลม ธาตุไฟ คนตายธาตุไฟออกก่อน ธาตุไฟนะ พอจิตมันนะ...ธาตุไฟคือความร้อนใจ ดวงจิตคือความเผาผลาญ จิตคือพลังงานตัวหนึ่ง ตัวพลังงานนี้ดับ พอตัวพลังงานนี้ดับนี้ธาตุลมก็หยุด เหลือแต่ธาตุดินกับธาตุน้ำเท่านั้น

คู่อ่อนหินนะ คู่อ่อนหิน ก้อนหินตามโรงโม่หิน เขาโม่มายังเป็นประโยชน์ในการก่อสร้าง ธาตุดินอันนี้มันเป็นแค่ธาตุดิน คุณงามความดีจริยธรรมถึงพ่อแม่มีในหัวใจทุกคน มีทั้งนั้นละ แต่

นั่นคือจิตวิญญาณที่มันรับรู้ไง แต่ปัจจุบันนี้มันมีแค่ธาตุดินกับธาตุน้ำที่ยังอยู่นั้น เราจะเผา เราจะเผาไฟเพื่อความสะดวก เพื่อวิวัฒนาการ ความเป็นไป

แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังได้เผาศพของพระองค์เอง แล้วสั่งพระอานนท์ไว้ล่ะ พระอานนท์ถามว่า

“ในสรีระของพระพุทธเจ้านี้ควรจะทำอย่างไร?”

พระพุทธเจ้าบอกพระอานนท์

“อานนท์ จักรพรรดิเขาทำกันอย่างไร ก็ทำอย่างนั้นเถิด จักรพรรดิเขาห่อศพของจักรพรรดิด้วยผ้าขาว ผ้าขาวหลายชั้นแล้ววางบนรางเหล็กแล้วเผาไป”

นั่นคือการเราทำตามต้นแบบ แต่การเก็บฝังในวิวัฒนาการของชาติจีนนี่เป็นความเข้าใจผิดถูก เรบอกกว่าอันนี้เป็นการค้นคว้ามา ไม่ใช่ยืนยันว่าเป็นจริงแท้ เพราะศาสนาพุทธเข้าไปในเมืองจีนไปจากโพธิธรรม เดิมเขามีศาสนาเต๋าอยู่ แล้วโพธิธรรมเข้าไป พอเข้าไป โพธิธรรมต้นเหตุของมหายาน เขาถือพระกัศสปะเป็นต้นเหง้าของฝ่ายมหายานเขา

พระกัศสปะนี้มีอยู่ชาติหนึ่ง ก่อนจะเกิดมาเป็นพระกัศสปะ เป็นคนเลี้ยงช้าง เป็นคนที่เลี้ยงช้างแล้วช้างนั้นมีความกตัญญูมาก จนเลื่องลือว่าช้างนี้เป็นช้างที่วิเศษ ช้างนี้ช้างที่รู้ภาษามนุษย์ ฉะนั้นกษัตริย์ในจีนก็อยากเห็น ใอยากลองว่ามันจะจริงหรือ เอาเหล็กไฟท่อนแดงๆ หนึ่งท่อน เผาไฟจนแดงแล้วปักไว้กลางสนาม ให้บุคคลผู้เลี้ยงช้างนั้นเอาช้างเข้ามา แล้วบอกให้ส่งช้างนั้นเข้าไปเกาะท่อนเหล็กแดงๆ นั้น เพราะว่ากษัตริย์นั้นไม่เชื่อว่าบุคคลผู้นี้จะส่งช้างได้จริง เพราะชีวิตนี้ใครก็ต้องรัก บุคคลผู้เลี้ยงช้างนั้นเข้าไปบอกกับช้างตัวนั้นว่า

“บัดนี้เป็นระหว่างชีวิตของผู้เลี้ยงช้างกับช้างนั้น ให้ช้างนี้เป็นผู้เลือกเอาเองว่าจะเข้าไปกอดท่อนเหล็กนั้นให้ตายไปหรือจะเดินกลับก็ได้ ถ้าเดินกลับไปผู้เลี้ยงช้างนั้นก็ต้องคอยาค”

เป็นการเลือกกันระหว่าง ๒ คนนี้ ระหว่าง ๒ ชีวิต ระหว่างคนกับสัตว์ สัตว์นั้นมีหัวใจที่รักเจ้าของมาก เชื่อฟังกันมา ทุกข์สุขกันมา เดินด้อยๆ เข้าไป เอาตัวนี้โอบเข้าไปที่เสาท่อนนั้นจนตายไป กรรมอันนี้ พระกัศสปะตายไปแล้วศพยังไม่ได้เผา ตามหลักในพระพุทธศาสนา ตามหลัก

ในคัมภีร์บอกว่าพระกัสสปะจะรอข้างตัวนี้กลับมาตรัสรู้ กลับมาสำเร็จเป็นพระพุทธเจ้า แล้วค่อยมาเผาพร้อมกันไง

อันนั้นเป็นคติ คติในหลักของพระไตรปิฎก เป็นตำราอยู่ในศาสนา แต่ในการกระทำของชาติจีนเราก็ไม่รู้ อันนั้นถึงว่าการเผาที่เราทำตามแบบของพระพุทธเจ้า การฝังแล้วแต่ชาวบ้านนั้นเขาทำตามต้นแบบพระกัสสปะ เพราะถือนั่นเป็นรากเหง้า เป็นต้นที่มาของเขา การกระทำการเผาหรือการฝังนี้เป็นความดีทั้งนั้น แม้แต่คนไทยเราถ้าไม่ถึงเวลาไม่มีฤกษ์ เราก็ยังเก็บไว้ ก็มีค่าเท่ากับเก็บไว้

การเผาและการฝังเราไม่ควรยึด ไม่ควรยึดว่าสิ่งใดผิดหรือสิ่งใดถูก เราคิดว่าเราทำถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณี พอสมควรหรือไม่ เราเกิดมาอยู่ในท่ามกลางของสังคม สังคมนี้อาศัยกัน สิ่งใดเป็นมัจฉิมาปฏิบัติ ความลงตัวระหว่างความเป็นไป ระหว่างความลงตัวหัวใจที่ไม่ขัดกัน เราเลือกตรงนั้น นั่น อันนี้มันเป็นประเพณีวัฒนธรรม นี่สิ้นแบบมีกระแสนะ มันยุ่งขนาดนี้

แต่สิ้นแบบ “สิ้นไม่มีกระแส” แบบพระพุทธเจ้าเลย พระพุทธเจ้าบอกไว้แล้ว ศีลคือมือปกติ ศีลคือมือที่ไม่มีแผล มือที่ไม่มีแผลยาพิษมันก็สว่างได้ น้ำเกลือมันก็จับต้องได้เพราะมันไม่แสบไม่คัน นี่คือศีล ศีลคือความปกติ ถ้ามีศีลก็ต้องหัดฝึก

พระพุทธเจ้าสอน “ศีล สมาธิ ปัญญา” ศีลเมื่อปกติเราก็ทำให้จิตมันเป็นสมาธิอยู่แล้ว เพราะมันตั้งมั่น เราทำจิตให้สงบ มันก็จะเกิดสมาธิขึ้นมา เกิดสมาธินะ สมาธิที่เป็นสัมมาสมาธิ ไม่ใช่เป็นมิจฉาสมาธิหรือสมาธิที่วิการ การกด การเพ่ง การทำโดยที่ว่ามันวิการ หมายถึงว่า มันไม่เป็นไปตามธรรมชาติ มันจะเกิดนิमित เกิดความรู้สึที่แหว่ง

แต่ถ้าเป็นสัมมาสมาธิ สมาธินี้จะไม่แหว่ง สมาธินี้จะป็นมรรค ๑ ในองค์ ๘...มรรค ๑ ในองค์ ๘ เห็นไหม มรรค ๑ มรรคเดียวแล้วเกิดการทำงานชอบ

คำว่า “กระแส” กระแสอยู่ที่ไหน? กระแสอยู่ที่ใจ จิตแก่จิต จิตคูจิต ปัญญามันจะย้อนกลับมาถ้ามีสมาธิที่เป็นสัมมาสมาธิ ถ้าเป็นมิจฉาสมาธิ หรือสมาธิที่กดถ่วง สมาธินี้จะเกิด เกิดในการรู้ที่ไม่ใช่กลับมาชำระกิเลส มันจะเกิดความรู้ที่สังสมกิเลส มันจะเกิดความรู้ เห็นผี เห็นเปรต เห็นเทวดา

การเห็นนั้น ภาพวาดที่วัดเยอะเยอะไป ใครก็เห็นได้ เปิดทีวีก็เห็นภาพ ทำไมไปตื่นตื่นกับ
ไอ้ความเห็นที่ไร้สาระ...มันไม่เห็นตัวตนนะ

มนุษย์เกิดมาทุกคนว่าเก่ง มนุษย์รู้จักตัวเองใหม่ ลองถามตัวเองว่า

เราคือใคร? เราอยู่ที่ไหน? มนุษย์อยู่ที่ไหน?

ชื่อ นาย ก. นาย ก.อยู่ที่ไหน ต้องชี้มาให้ดู...ไม่มี

“สมมุติโลก” โลกสมมุติขึ้นมาให้เป็นเรา เราอย่าตื่น “จริงตามสมมุติ” สมมุติมีหมด ความ
สมมุติคือชั่วคราวไง จริงตามสมมุติ ไม่ใช่จริงตามบัญญัติ บัญญัตินี้บัญญัติทับสมมุติออกมา
มนุษย์ไม่มี มีธาตุ ๔ กับขันธ ๕ เท่านั้น คนเรามีแค่ธาตุ ๔ กับขันธ ๕ สมมุติมันทับว่า นาย ก.
นาย ข. สมมุติมันทับ แล้วก็แย้งกัน เบียดเบียนกันด้วยความคิด มนุษย์อยู่ด้วยกันต้องมีการ
กระทบกระทั่งกัน ความกระทบกระทั่งกัน มนุษย์ไม่ยอมให้ใครเป็นใหญ่ ฉะนั้น มนุษย์ต้องหา
ตัวตนให้เจอสิ มนุษย์เก่ง มนุษย์เท่านั้นต้องหาตัวเองให้เจอ ถ้าเจอตน บังคับตนได้ ยอคนมนุษย์

ตนเองก็ยังไม่เจอ มองแต่ข้างนอก มองแต่สังคม แต่ไม่เคยเห็นตัวตนของตัวเอง

หาตัวตนให้เจอ ตัวตนอยู่ที่ไหน? ตัวตนก็จิตเป็นสมาธิใจ จิตตั้งมั่น จิตนี้เป็นหนึ่ง จิตนี้
เป็นหนึ่ง ตัณรูป ปรส กลิ่น เสียงภายนอกกลับมาเป็นหนึ่ง

แล้วเกิดปัญญาตรงไหน? เกิดปัญญาตรงเห็นสภาพความเปลี่ยนแปลงไป ความเศร้า ความ
หมองของหัวใจ ความสุขแท้มันอยู่ตรงนี้ สุขจริงๆ คือความสงบของหัวใจ สุขจริงๆ คือการนิ่งอยู่
แบบผู้ที่รู้ที่อยู่ ผู้รู้ที่อยู่แบบนิ่งนะ แต่โลกนี้รู้ไม่ได้ รู้แล้วปากมันยาว รู้แล้วอยากพูด รู้แล้วอยาก
อวด ความอวดอันนั้นเป็นกิเลสล้วนๆ

แต่ถ้าจิตนี้สงบแล้ว นั่นนะ เห็นตัวตนเฉยๆ ตัวตนเท่านั้นยังไม่ได้วิปัสสนาญาณเลย

“ปัญญา” ปัญญาการได้เล่าเรียน ดอกเตอร์หรือ? ศาสตราจารย์ไหนหรือ?

“วิชาชีพ” วิชาชีพนี้เป็นแค่สรรหามาเพื่ออาชีพตัวเท่านั้นเอง ปัญญา สุตมยปัญญาคือการ
เล่าเรียน จินตมยปัญญา นักวิทยาศาสตร์ ภาวนามยปัญญา

“ภาวนามยปัญญา” จิตนี้สงบแล้วถึงค้นหาใจ ไม่ส่งออกใจ เห็นเห็นทวดตา เห็นผีต่างๆ
อันนั้นส่งออก

หันกลับเข้ามาสิ หันจิตนั้นกลับเข้ามา ไฟฉายมันส่องออกทุกดวง แต่จิตนี้เหมือนไฟฉาย
แต่ย้อนกลับได้ เพราะจิตนี้มันเป็นนามธรรม ใช้สติเหนี่ยวรั้งเข้ามา หันกลับมา หันกลับมามันจะ
เห็นความเป็นไปภายใน เห็นแต่ความอัสวะ เห็นแต่ความเนาหมื่นในหัวใจ

“ไหนว่าตัวเองดีใจ” คนๆ หนึ่งว่าตัวเองนี้ประเสริฐใจ เวลาหันกลับมาเราทำไมจะเห็น
อย่างนั้น จะว่าเราเลวทรามก็ได้ นั่นคือตัดกระแส กระแสมันอยู่ที่ใจ กระแสมันไม่ได้อยู่ที่ร่างกาย
นะ ร่างกายนี้ถึงจุดหนึ่งต้องดับไปเป็นธรรมดา

“สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นต้องดับ”

แต่การดับนั้นควรให้เกิดประโยชน์แก่ลูกหลาน เกิดประโยชน์แก่การสะท้อนหัวใจ
หัวใจนี้ควรได้การสะท้อนบ้าง สะท้อนขึ้นมาแล้วได้ตั้งตนให้เป็นคนดีใจ ตั้งตนมาว่า พ่อแม่ได้
อุทิศหัววางรากฐานไว้ขนาดนี้ เรากคนๆ หนึ่งสืบสกุล ประโยชน์กับสังคม ประโยชน์แก่โลก
ประโยชน์กับตัวเรามีไหม? ประโยชน์แก่ตัวเรา ประโยชน์แก่ตัวเรา

ประโยชน์แก่คนอื่นทั้งนั้น ประโยชน์แก่คนอื่นใจ ลูก สามี ภรรยา ประโยชน์คนอื่น อัน
นั้นก็ต้องทำเพราะเป็นโลก โลกหมายถึงหมู่สัตว์ “สัตว์โลก” โลกคือหมู่สัตว์ สัตว์ตัวหนึ่งคือ
โลกๆ หนึ่ง โลกในความคิดใจ

โลกนี้เพราะมีเรา เราดับโลกก็ไม่มี โลกนี้เพราะมีเรา เราตายเดี๋ยวนี้ โลกก็หายไป

นั่น ถึงบอกใจ ให้เป็นประโยชน์กับเรา เป็นประโยชน์กับเขา เป็นประโยชน์นะ คำว่า
“เป็นประโยชน์” แล้วแต่ใครจะหาประโยชน์

ศาสนาพุทธ ครูบาอาจารย์บอกว่า “เหมือนกับห้างสรรพสินค้าใหญ่ๆ คนเดินเข้าไปหา
ห้างสรรพสินค้าแล้วแต่จะจับอะไรออกมาจากห้างสรรพสินค้านั้น”

ชาวพุทธพิธี ก็ได้พิธี

ชาวพุทธถึงทำใจให้สงบ ก็ได้ใจสงบ

ชาวพุทธตัดกระแส มันก็ต้องดับสิ้น

ดับได้ สิ่งใดเกิดได้สิ่งนั้นต้องดับ แต่ดับแบบชาวพุทธ ไม่ใช่ดับแบบเข้าใจว่าพุทธไม่ใช่พุทธ เข้าใจตัวเองว่าพุทธแล้วไม่ใช่ ไม่ใช่หรือ ถ้าใช่เราจะไม่ถือมงคลตื่นข่าว เราไม่ได้ถือคำสอนนอกศาสนาพุทธ

พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้านี้ประเสริฐ ประเสริฐ ประเสริฐมากๆ เป็นยาวนาน เอกที่แก้ได้ทุกโรค “ทุกโรค” เพียงแต่เราใช้ไม่เป็น เราไม่รู้จักยานี่ไง เราแสวงหากันแต่ยามาแก้โรคเอคส์ หาเถิด หาเถิด แต่พระพุทธเจ้าสอนไว้แล้ว อยู่ในหลักธรรมด้วย มีศีล ๕ ก็ไม่เป็น ศีล ๕ กามะ สุมิจฉาจาร ใจ เราอยู่ในคู่ของตัวก็ไม่ใช่ ฉะนั้น มันมีอยู่พร้อมเลยละศาสนาพุทธเรา แต่เราไปหานอกทั้งนั้นเลย นอกทั้งนั้นแล้วถือว่าเป็นชาวพุทธไป

ชาวพุทธต้องมีกฐ ชาวพุทธต้องมีระเบียบ มีกฎระเบียบ

เราอย่าเข้าใจว่าเราไม่มีศีล ฟังนะ! มีอยู่ครั้งหนึ่งในพุทธกาล มีชาวประมงออกไปหาปลาในทะเล แล้วกลับจากการประมงมา คนฟุ้งลากประมงเข้ามา ลากอวนเข้ามา ทำความผิดมาล้วนๆ แต่มาเจอพายุใหญ่ เรือมันจะล่ม คนไม่มีที่พึ่ง แต่คนเคยมีแนวทางในการศึกษามา

สัมปตตวิริติเลย ตั้งวิริติขึ้น ตั้งขึ้นมาว่า “ข้าพเจ้าขอถือศีล ๕”

เพราะจิตขณะนั้นมันกลัวมาก มันจะปล่อยวางหมด

พอบอกถือศีล ๕ มันก็รับศีล ๕

แล้วเรื่อก็คิดว่า พอจิตนี้ดับ นี้อยู่ในหลักศาสนาพระพุทธเจ้าบอกว่าจิตดวงนั้นไปเกิดบนสวรรค์ เห็นไหม นี่คนหาที่พึ่ง ขณะที่พึ่งแค่นี้เองนะ ชาวประมงกลับมาจากลากอวน พอถือศีล ๕ บริสุทธิ์ ขณะจิตดับไปเกิดบนสวรรค์

แล้วเราละ ตื่น! ตื่นกันไปนะ ตื่นตามโลก ตื่นตามสงสาร

ถึงจะได้พูดให้ฟังไป เพราะว่าเราเป็นลูกคนหนึ่ง เราบวชมา ๒๐ ปี ปีนี้เป็นปีที่ ๒๐ การบวชนี้จะพูดว่าบวชไม่สิ้น บวชแบบไม่สิ้นไม่รู้ตอกใจ บวชแบบบวชหนีความเป็นอยู่ทางโลกไป

ความเป็นอยู่ทางโลกหรือมันจะมาทุกข์เท่าทางพระ

งานใดๆ ในโลกไม่มีงานใหญ่โตเท่ากับนั่งสมาธิยืนสว่าง

งานใดๆ ในโลกไม่มีการนั่งสมาธิ ๗ วัน ๗ คืน

งานใดๆ ในโลกไม่มีการอดอาหารอดนอนกันเป็นปีๆ

ไม่มี! ไม่มีหรอก! ใครว่าหนิทุกข์ทางโลก...มันเห็นภัยทางโลกต่างหาก “ภัยทางโลก” ภัยขนาดไหน นั่นนะ ความเข้าใจของโลกไง ถึงบอกการทำนี้ไม่ได้ทำแบบเดาสุ่ม การทำโดยการเผา นี้ไม่ใช่การเดาสุ่ม มันเป็นเรื่องที่ท้องถิ่นเท่านั้นเอง ประเพณีท้องถิ่น แล้วเราก็ไม่ค้าน เราจะพูดให้ฟังก็ได้

อาม่าเรานี้เราเป็นคนหาให้เอง ฮวงซุ้ยนะ เราหาให้อาม่าเราเอง เพราะใจของอาม่าอยากได้ ฮวงซุ้ย จิตดวงนั้นถ้ามีความสุขตรงนี้เราก็กหาให้ แต่เดี่ยบอกอย่างไรก็ได้ แล้วเราเป็นคนรุ่นใหม่ ใจ คนรุ่นใหม่ตามธรรมพระพุทธเจ้าใจ เพราะฮวงซุ้ยเราเป็นคนหาให้อาม่าเอง หาอย่างไรก็ได้ เราเป็นคนมาจี้ให้เดี่ยเป็นคนซื้อเอง เพราะว่าต้องการให้อาม่ามีความสุขจากจิตดวงนั้น พอดับแล้วจิตดวงนั้นให้มีความสุข แล้วต่อไปข้างหน้า เราจะทำของเราต่างหาก

แต่เดี่ยนี้ เดี่ยนี้ใจ ปัจจุบันธรรม ปัจจุบันจิต ปัจจุบันเหตุการณ์ มันลงตัวพอดีก็เลยให้เผาเสีย เพื่อประโยชน์ แล้วเราบวชมา พวกพี่น้องก็ประชุมกันแล้ว มันถึงไม่ควรจะเป็นที่ครหาของคนทุกๆ ไป เอวัง

ยถา วาริวหา ปุรา ปรีปุเรนติ สาคร

เอวเมว อีโต ทินฺนํ เปตานํ อุปกปฺปติ

อิจฺฉิตํ ปตฺถิตํ ตุมฺหํ จิปฺปเมว สมฺมิชฺฌตุ

สพฺเพ ปุเรนฺตุ สงฺกปฺปา จนฺโท ปณฺณรโส ยถา มณฺนิ โชติรโส ยถา

สพฺพิติโย วิวชฺชนฺตุ สพฺพโรโค วินสฺสตุ

มา เต ภาตุนตราโย สู้ที่ ทัมาโยโก ภา

อภิวาทนสีตีสุต นิจุจ วัตุฒาปจายโน

จตุตาโร ฐมมา วัตุฒนติ อาย วัณโณ สู้ข ฬล